

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO FINANSIJA/
FINANSIJA I TREZORA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
И ТРЕЗОРА

BOSNIA AND HERCEGOVINA
MINISTRY OF FINANCE
AND TREASURY

CENTRALNA/SREDIŠNJA HARMONIZACIJSKA JEDINIČA
ЦЕНТРАЛНА ХАРМОНИЗАЦИЈСКА ЈЕДИНИЦА

PRAVILNIK
ZA PROCJENU KVALITETA SISTEMA FINANSIJSKOG UPRAVLJANJA I
KONTROLE U INSTITUCIJAMA BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 03-1-02-2-103-2/22
Sarajevo, 05.04. 2022. godine

Na osnovu člana 61 stav (2) Zakona o upravi („Službeni glasnik BiH“ br. 32/02 i 102/09) i člana 33f. stav (2) tačka a), d), e), f) i h) Zakona o finansiranju institucija Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ br. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13) direktor Centralne harmonizacijske jedinice Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine, donosi

PRAVILNIK ZA PROCJENU KVALITETA SISTEMA FINANSIJSKOG UPRAVLJANJA I KONTROLE U INSTITUCIJAMA BOSNE I HERCEGOVINE

I UVODNE ODREDBE

Član 1. (Predmet Pravilnika)

- (1) Ovim pravilnikom uređuju se postupci za procjenu kvaliteta i vršenje analiza sistema finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama Bosne i Hercegovine, kao i za izvještavanje o izvršenoj procjeni od strane Centralne harmonizacijske jedinice Ministarstva finansija i trezora BiH (CHJ MFiT BiH).
- (2) Procjena kvaliteta i vršenje analiza sistema finansijskog upravljanja i kontrola provodi se kako bi se osiguralo da rukovodstvo institucija:
  - a) pruža podršku aktivnostima unapređenja internih kontrola,
  - b) osigurava jačanje internih kontrola kroz podršku provođenju mjera za ublažavanje rizika,
  - c) ima odgovornost za sve aspekte upravljanja i donošenja odluka, od planiranja do izvještavanja, od delegiranja do kontrole, osiguranja usklađenosti poslovanja sa zakonima, ostalim propisima i internim procedurama, te za usmjerenost poslovanja na rezultate,
  - d) obavlja samoprocjenu sistema finansijskog upravljanja i kontrola i,
  - e) dostavlja pouzdane izvještaje o samoprocjeni finansijskog upravljanja i kontrola.
- (2) Procjena kvaliteta i vršenje analiza je sastavni dio provođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama BiH radi njegova razvoja, a u cilju pružanja javnih usluga što je moguće jednostavnije, brže i jeftinije uz osiguranje odgovarajućeg nivoa kvaliteta i u skladu sa zakonom.

Član 2. (Obaveznici primjene Pravilnika)

- (1) Pravilnik primjenjuje CHJ MFiT BiH u svrhu procjene sistema finansijskog upravljanja i kontrole u skladu s nadležnostima propisanim članom 33f. stav 2. tačka d) Zakona o finansiranju institucija BiH.
- (2) Odredbe ovog pravilnika odnose se i na rukovodioce institucija BiH koji su odgovorni za uspostavljanje i funkcioniranje sistema finansijskog upravljanja i kontrole i upravljanje rizicima.

II Ovlaštenja i obaveze strana uključenih u procjenu kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrole

Član 3.

(Odgovornosti rukovodioca institucije)

(1) Rukovodilac institucije u obavezi je osigurati:

- a) redovnu procjenu rizika, identifikiranje i praćenje visokih rizika, provođenje mjera za smanjenje visokih rizika, stalno praćenje adekvatnosti internih kontrola i osiguranje potrebnih resursa za njihovo efikasno obavljanje i ažuriranje podataka u PIFC aplikaciji,
- b) vršenje samoprocjene o finansijskom upravljanju i kontroli u skladu s instrukcijama CHJ MFIT BiH i dokumentiranje rezultata samoprocjene u PIFC aplikaciji,
- c) delegiranje ovlaštenja i odgovornosti za uspostavu adekvatnog sistema finansijskog upravljanja i kontrole na rukovodioce organizacionih jedinica,
- d) dostavljanje numeričkih podataka iz Finansijskog plana i Izvještaja o ključnim pokazateljima uspješnosti za javna preduzeća BiH u skladu s članom 2. stav 1. tačka aa) Zakona o finansiranju institucija BiH i prema instrukcijama CHJ MFIT BiH,
- e) saradnju s CHJ MFIT BiH u smislu dostavljanja informacija i dodatnih pojašnjenja u vezi s postupkom procjene kvaliteta i vršenja analize finansijskog upravljanja i kontrole.

Član 4.

(Odgovornosti CHJ MFIT BiH)

(1) CHJ MFIT BiH nadležna je za procjenu kvaliteta i analize sistema finansijskog upravljanja i kontrole što uključuje procjene:

- a) adekvatnosti provođenja procesa upravljanja rizicima,
- b) usklađenosti i dosljednosti samoprocjene finansijskog upravljanja i kontrola,
- c) adekvatnosti finansijskog upravljanja i kontrole kroz primjenu standarda i postupaka u svim komponentama COSO okvira,
- d) ukupne pouzdanosti dostavljenih informacija u godišnjem izvještaju o finansijskom upravljanju i kontroli.

(2) Za provođenje aktivnosti praćenja i procjene kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrole CHJ MFIT BiH:

- a) donosi obrazac upitnika za godišnju samoprocjenu sistema finansijskog upravljanja i kontrole i uputstvo za popunjavanje,
- b) donosi obrazac upitnika za pojedinačnu procjenu kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrole s područjima i kriterijima procjene,
- c) sačinjava godišnji plan za pojedinačne procjene kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrole,
- d) obavlja pojedinačne procjene kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrole,

- e) izvještava Vijeće ministara BiH o rezultatima provedenih procjena kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrola u okviru godišnjeg konsolidiranog izvještaja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama BiH.

III Postupak procjene kvaliteta finansijskog upravljanja i kontrole

Član 5.

(Vrste i načini procjene kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrole)

- (1) CHJ MFIT BiH obavlja godišnju i pojedinačnu procjenu kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrola.
- (2) Godišnju procjenu kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrola CHJ MFIT BiH provodi na osnovu godišnjih izvještaja institucija BiH o obavljenoj samoprocjeni sistema finansijskog upravljanja i kontrola koje institucije dostavljaju CHJ MFIT BiH.
- (3) Pojedinačnu procjenu sistema finansijskog upravljanja i kontrole CHJ MFIT BiH obavlja uvidom u podatke iz upitnika za procjenu kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrole, uvidom u godišnje izvještaje o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole, uvidom u podatke o poslovnim procesima i rizicima dostupne kroz PIFC aplikaciju i obavljanjem intervjua s osobama odgovornim za unapređenje finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama BiH radi procjene vjerodostojnosti podataka u obrascima upitnika o samoprocjeni i pojedinačnoj procjeni kvaliteta finansijskog upravljanja i kontrole.

Član 6.

(Ciljevi procjene kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrola)

Opći ciljevi procjene sistema finansijskog upravljanja i kontrole su:

- a) identificirati praksu i utvrditi prioritete za unapređenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole,
- b) pratiti efikasnost procesa upravljanja rizicima i primjene internih kontrola,
- c) davati preporuke i smjernice za unapređenje sistema finansijskog upravljanja i kontrole,
- d) pratiti realizaciju mjera iz godišnjih akcionih planova za realizaciju strategije iz oblasti javnih internih finansijskih kontrola,
- e) izvještavanje Vijeća ministara BiH o stanju, napretku i planiranim mjerama za unapređenje sistema finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama BiH.

Član 7.

(Godišnji plan pojedinačnih procjena sistema finansijskog upravljanja i kontrole)

- (1) Godišnji plan za procjenu kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrole donosi direktor CHJ MFIT BiH do 31.03. tekuće godine.
- (2) Godišnji plan za procjenu kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrole sadrži ciljeve procjene, pokazatelje, odgovorne osobe, način provođenja procjene i popis institucija odabranih za procjenu kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrole.
- (3) Direktor CHJ MFIT BiH, u slučaju potrebe, može donijeti izmjene i dopune Plana tokom godine.
- (4) Godišnji plan za procjenu kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrole objavljuje se na web stranici Centralne harmonizacijske jedinice Ministarstva finansija i trezora BiH, a CHJ MFIT

BiH je dužna pisanim putem obavijestiti institucije kod kojih će se vršiti procjena kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrole u tekućoj godini.

Član 8.

(Kriteriji za odabir institucija za pojedinačnu procjenu sistema finansijskog upravljanja i kontrola)

- (1) Institucije kod kojih će CHJ MFiT BiH vršiti pojedinačnu procjenu kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrola odabiru se prema sljedećim kriterijima:
- a) Identificirani i procijenjeni rezidualni rizici utvrđeni u Registru rizika u upravljanju javnim finansijama, javnim nabavkama, upravljanju ljudskim resursima, pravnim poslovima, informacionim tehnologijama i specifičnim poslovnim procesima institucije,
  - b) Identificirani i procijenjeni rizici u obavljanju poslova i pružanju javnih usluga upoređeno s raspoloživim budžetom, brojem zaposlenih, vrijednosti imovine i IT sistemima,
  - c) Informacije o slabostima u sistemima finansijskog upravljanja i kontrole sadržane u godišnjim izvještajima o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole i revizorskim izvještajima ili drugim izvorima.

Član 9.

(Zahtjev rukovodioca institucije za obavljanje pojedinačne procjene sistema finansijskog upravljanja i kontrole)

- (1) CHJ MFiT BiH može obaviti pojedinačnu procjenu kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrola i na osnovu zahtjeva rukovodioca institucije.
- (2) CHJ MFiT BiH će o mogućoj realizaciji zahtjeva rukovodioca institucije odlučivati na osnovu raspoloživih kapaciteta i utvrđenog godišnjeg plana provođenja pojedinačnih procjena kvaliteta finansijskog upravljanja i kontrole.

Član 10.

(Područja i skala za pojedinačnu procjenu sistema finansijskog upravljanja i kontrola)

- (1) Pojedinačna procjena sistema finansijskog upravljanja i kontrola se zasniva na procjeni pet (5) komponenti COSO okvira, a procjena se vrši po skali od pet (5) stepeni razvoja.
- (2) Područja pojedinačne procjene sistema finansijskog upravljanja i kontrole su komponente sistema internih kontrola (COSO) i principi unutar svake od komponenti kako slijedi:

a) Kontrolno okruženje – procjena primjene principa:

- Princip 1: Institucija pokazuje predanost integritetu i etičkim vrijednostima
- Princip 2: Nadzorno tijelo pokazuje nezavisnost i obavlja nadzornu dužnost
- Princip 3: Uprava uspostavlja strukture, linije izvještavanja, ovlaštenja i odgovornosti
- Princip 4: Institucija pokazuje predanost kompetenciji
- Princip 5: Institucija dodjeljuje odgovornosti

b) Upravljanje rizicima – procjena primjene principa:

- Princip 6: Određivanje prikladnih ciljeva
- Princip 7: Identifikacija i analiza rizika
- Princip 8: Procjena rizika od prevare
- Princip 9: Identifikacija i analiza značajnih promjena

c) Kontrolne aktivnosti – procjena primjene principa:

Princip 10: Odabir i razvoj kontrolnih aktivnosti
Princip 11: Odabir i razvoj općih aktivnosti kontrolne tehnologije
Princip 12: Uvođenje kontrolnih aktivnosti kroz politike i postupke

d) Informacije i komunikacije – procjena primjene principa:

Princip 13: Dobivanje, stvaranje i korištenje relevantnih, kvalitetnih informacija
Princip 14: Interna komunikacija
Princip 15: Vanjska komunikacija

e) Praćenje i procjena – procjena primjene principa:

Princip 16: Odabir, razvoj i provođenje kontinuiranih i/ili zasebnih evaluacija
Princip 17: Procjene i saopštavanje nedostataka

(3) Pet (5) stepeni razvoja na skali za pojedinačnu procjenu sistema finansijskog upravljanja i kontrola su:

- a) Osnovno - rukovodstvo i osoblje su svjesni i razumiju zahtjeve za održavanje relativno funkcionalnih internih kontrola.
- b) U razvoju - rukovodstvo ima planove za implementaciju finansijskog upravljanja i kontrola čija realizacija je u toku.
- c) Uspostavljeno - rukovodstvo je implementiralo finansijsko upravljanje i kontrole u svim ključnim oblastima.
- d) Integrisano – rukovodstvo je omogućilo ugrađivanje internih kontrola u poslovne procese, interne kontrole su dio svakodnevnog poslovanja i unapređuju poslovanje institucije.
- e) Optimizirano - rukovodstvo i osoblje su uspostavili visoku sposobnost predviđanja visokih rizika i provođenja internih kontrola za ublažavanje.

(4) Pojedinačna procjena kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrola provodi se po područjima iz stava 2. ovog člana, a na osnovu podataka iz upitnika za procjenu kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrole, podataka iz upitnika o samoprocjeni, analize podataka o rizicima i kontrolama unesenim u PIFC aplikaciju, razgovora s rukovodstvom i zaposlenima radi dodatnih pojašnjenja, uvida u dokumentaciju (interni i eksterni izvještaji) i drugih materijala/izvora informacija koji se procijene potrebnim.

(5) Stepen razvoja sistema finansijskog upravljanja i kontrole procjenjuje se izborom stepena sa skale iz stava 3. ovog člana, čija većina opisa odgovara stvarnoj situaciji u instituciji procijenjenoj na osnovu odgovarajućih dokaza i obrazloženja (pregledanih dokumenata, internih i eksternih izvještaja, obavljenih razgovora s rukovodstvom i zaposlenima i slično).

(6) CHJ MFIT BiH, prema potrebi, dopunjava pitanja po područjima procjene u dijelu sadržaja i detalja kojima se dokazuju odgovori kako bi se mogla provesti nepristrasna procjena.

Član 11.

(Osobe koje obavljaju pojedinačnu procjenu sistema finansijskog upravljanja i kontrole)

- (1) Pojedinačnu procjenu sistema finansijskog upravljanja i kontrole vrše zaposleni u Odsjeku za razvoj finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama Bosne i Hercegovine u CHJ MFIT BiH koje odlukom imenuje direktor CHJ MFIT BiH.
- (2) Osobe imenovane za obavljanje pojedinačne procjene kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrole moraju dobro poznavati:

- a) međunarodni COSO okvir i standarde internih kontrola;
  - b) propise koji uređuju finansijsko upravljanje i kontrole u institucijama BiH;
  - c) rješenja i alate u PIFC aplikaciji;
  - d) praksu u području primjene finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama BiH.
- (3) Osobe koje obavljaju pojedinačnu procjenu kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrole potpisuju izjavu o povjerljivosti podataka i informacija kojima raspolažu tokom obavljanja svake pojedinačne procjene.

Član 12.

(Pisano obavještenje o obavljanju pojedinačne procjene sistema finansijskog upravljanja i kontrole)

- (1) CHJ MFIT BiH dostavlja pisano obavještenje rukovodiocu institucije o provođenju planirane procjene kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrole u roku od najmanje petnaest radnih dana prije datuma predviđenog za početak obavljanja procjene kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrole.
- (2) Pisano obavještenje uključuje odluku o imenovanju osoba za obavljanje procjene kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrole i potpisane izjave o povjerljivosti podataka i informacija.
- (3) Rukovodilac institucije je obavezan osobama koje obavljaju procjenu kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrole osigurati uslove za nesmetano obavljanje procjene.

Član 13.

(Pregled informacija, dokumentacije i razgovori)

- (1) Obavljanje pojedinačne procjene kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrole uključuje pregled informacija koje je institucija unijela u PIFC aplikaciju, pregled dokumentacije, obavljanje razgovora s rukovodstvom i zaposlenicima u instituciji i traženje dodatnih pojašnjenja ako postoji potreba za tim.
- (2) Pregled dokumentacije obuhvata pregled internih akata u vezi s uspostavom finansijskog upravljanja i kontrole, procjenom rizika i praćenjem rizika, te ostalih evidencija koje procijeni značajnim osoblje koja obavlja procjenu kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrole .

Član 14.

(Struktura izvještaja o obavljenoj pojedinačnoj procjeni sistema finansijskog upravljanja i kontrole)

- (1) Izvještaj o obavljenoj pojedinačnoj procjeni sistema finansijskog upravljanja i kontrole po područjima procjene iz člana 10. stava 2. ovog pravilnika, sadrži:
- a) procjenu stepena razvoja po područjima procjene,
  - b) najznačajnija zapažanja po područjima procjene,
  - c) preporuke za unapređenje po područjima procjene
  - d) opću procjenu stepena razvoja sistema finansijskog upravljanja i kontrole,
  - e) preporuke za razvoj kapaciteta za jačanje internih kontrola,
  - f) priloge u kojima je dokumentirana provedena pojedinačna procjena.

Član 15.

(Rokovi za izradu i dostavu izvještaja o obavljenoj pojedinačnoj procjeni sistema finansijskog upravljanja i kontrole)

- (1) Osobe koje su obavile pojedinačnu procjenu kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrole obavezne su u roku od petnaest radnih dana od dana završetka procjene kvaliteta izraditi i rukovodiocu institucije dostaviti izvještaj s preporukama za unapređenje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.
- (2) Rukovodilac institucije može dostaviti CHJ MFiT BiH komentare na izvještaj o provedenoj procjeni kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrole ako smatra da su prilikom procjene i sastavljanja izvještaja učinjene materijalne pogreške.
- (3) Izvještaj o izvršenoj procjeni kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrole potpisuju osobe koje su vršile procjenu i direktor CHJ MFiT BiH, koji potpisom potvrđuje da odobrava izvještaj.

Član 16.

(Postupanje po preporukama iz obavljenih pojedinačnih procjena sistema finansijskog upravljanja i kontrole)

- (1) Za realizaciju preporuka iz izvještaja o provedenoj procjeni kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrole odgovoran je rukovodilac institucije u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH, Smjernicama za upravljačku odgovornost u institucijama BiH i Smjernicama za upravljanje rizicima u institucijama BiH – Verzija 2.
- (2) Rukovodilac institucije zadužit će rukovodioce na nižim nivoima upravljanja da poduzmu mjere za provođenje zakonskih zahtjeva i osiguraju jačanje kapaciteta za finansijsko upravljanje i kontrole u skladu s preporukama.
- (3) Poduzete mjere i njihov uticaj treba evidentirati putem odgovarajućih modula u PIFC aplikaciji i obrasca godišnjeg izvještaja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama BiH.
- (4) CHJ MFiT BiH prati postupanje po preporukama putem godišnjeg izvještaja o finansijskom upravljanju i kontroli institucije.
- (5) CHJ MFiT BiH o provedenim procjenama kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrole, rezultatima i preporukama za unapređenje sistema finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama BiH izvještava Vijeće ministara BiH u okviru Godišnjeg konsolidiranog izvještaja o finansijskom upravljanju i kontroli.

IV PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 17.

(Oblik i sadržaj radne dokumentacije)

- (1) Direktor CHJ MFiT BiH propisuje oblik i sadržaj:
  - kriterija i skale za pojedinačnu procjenu sistema finansijskog upravljanja i kontrole,
  - tipskog obrasca izjave o povjerljivosti podataka za osoblje Centralne harmonizacijske jedinice koje provodi procjenu sistema finansijskog upravljanja i kontrole,

- tipskog obrasca izvještaja o obavljenoj procjeni sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

(2) Dokumenti iz stava 1. ovoga člana nalaze se u prilogu ovog Pravilnika.

Član 18.
(Stupanje na snagu)

- (1) Ovaj pravilnik bit će objavljen na web stranici CHJ MFiT BiH.
- (2) Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja Odluke o donošenju „Pravilnika za procjenu kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrole u institucijama BiH“ u „Službenom glasniku BiH“.

Prilozi:

PRILOG 1 – Područja i skala za procjenu kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrola

PRILOG 2 – Izjava o povjerljivosti za osoblje koje obavlja procjenu kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrola

PRILOG 3 – Tipski obrazac izvještaja o obavljenoj procjeni kvaliteta sistema finansijskog upravljanja i kontrola